

Uponyaji wa Mwili

Utangulizi

Kila muumini yapampasa ajibu swalii hili: “Je uponyaji wa kiroho ni sehemu yangu?” Uponyaji wa kiroho ni tendo la Mungu la neema linalofanywa kwa uwezo wa Roho Mtakatifu. Uponyaji huu unajumuisha kuukomboa mwili kutoka kwa maradhi na kuurudishia afya na uhai. Uponyaji huu ni haki yako – ni mapenzi timilifu ya Mungu kwako na tendo la upatanisho kuitia kwa damu iliyomwagika ya Yesu.

Maradhi hayana haki ya kuishi mwilini mwako kama mgeni alivyo na haki kumiliki nyumba ya mtu mtu mwingine. Si haki kwa ugonjwa kukutawala wewe, kuukubali ni kufanya urafiki na adui wa Mungu ambaye amehukumiwa. Yesu Kristo amekukomboa kwa kufufuka kutoka kwa wafu. Ni haki yako kuponywa, kukombo-lewa na kuwa mshindi. Mungu ameahidi afya kwa kila mtu (Mith. 4:22; 1 Pet. 2:24). 1 Peter 2:24 sio tu ahadi bali ni thibitisho (kamailivyo Math 8:17); inatambua tendo lililokamilika na kuhakikishwa na Yesu.

Hakuna yeьте anayefurahia ukamilifu wa Roho na ajuaye ukombozi anaye-faa kusumbuka kimwili awe ameshiba au amelala. Yafaa unapoishi duniani usiwe na maumivu yoyote. Huduma ya uponyaji ya Yesu yadhihirisha kwamba ametukomboa kutoka kwa maradhi na ugonjwa. Yesu hakuja tu kuokoa roho zetu bali pia kuponya mwili unaougua. Hivyo basi alimwuliza mtu aliyepindika “... *lipi rahisi kusema, Dhambi zako zimesamehewa au InukaUende?*” —Math 9:5. Huduma ya Kristo ili-nuia kuleta ukamilifu wa roho, nafsi na mwili.

Mungu siku zote ni mponyaji na ataendelea kuwa mponyaji milele. Uponyaji wako upo. Kumbuka Yesu aliwaponya wote waliomjia wala hakumfukuza mtu yeьте. Hakuna wakati ambapo yesu alisema si mapenzi ya Mungu kumponya mtu au kwamba ilikuwa mapenzi ya Mungu mtu aendelee kuugua. Hakuna ugonjwa un-amfunza mtu wala kumsaidia mtu kukua kiroho. Yesu aliwaponya wote waliomjia na hivyo kudhihirisha mapenzi ya Mungu yasiyobadilika ni kuponya kila mgonjwa.

Kiini cha Magonjwa

Maradhi ni chanzo cha kifo, nacho kifo ni mshahara wa dhambi. Kumbuka hakukuwa na magonjwa hadi Adamu alipotenda dhambi. Hakuna maradhi katika ufalme wa Mungu. Magonjwa yanatokana na dhambi ya asili. Kama dhambi hain-gekuweko, maradhi nayo hayangekuweko.

Elewa kuwa maradhi yanatoka kwa shetani. "... *Jinsi Mungu alivyomtia Yesu wa Nazareti mafuta katika Roho Mtakatifu na jinsi alivyokwenda huku na huko akitenda mema na kuponya wote waliokuwa wameonewa na nguvu za Shetani, kwa sababu Mungu alikuwa pamoja naye..*"—Mat 10:38.

Tuongeze kuwa udhaifu pia unatoka kwa shetani "Wakati uo huo akaja mwanamke mmoja aliyejkuwa na pepo mchafu, naye alikuwa amepinda mgongo kwa muda wa miaka kumi na minane, wala alikuwa hawezi kunyoka wima. Yesu alipomwona, akamwita akamwambia, "Mwanamke, uwe huru, umepona ugonjwa wako." Yesu alipomwekea mikono Yake, mara akasimama wima akaanza kumtukuza Mungu"—Luka 13:11-13. Yesu alikuwa akifanya mapenzi ya Baba na kwa kufanya hivyo akiharibu kazi za shetani (Ebr. 2:14 na 1 Yohn 3:8).

Tazama maandiko uone jinsi ambavyo maradhi yanaelezewa kuwa kazi ya shetani. Tangu siku ile "Basi Shetani akatoka mbele za BWANA naye akampiga Ayubu kwa majipu mabaya tangu nyayo za miguu yake hadi utosi wa kichwa. " (Ayu 2:7) hadi wakati mkombozi alikuja na kumfungua "Je, huyu mwanamke, ambaye ni binti wa Abrahamu, aliyeteswa na Shetani akiwa amemfunga kwa miaka yote hii kumi na minane, hakustahili kufunguliwa kutoka katika kifungo hicho siku ya Sabato?" " (Luka 13:16), Yesu aliziharibu kazi za shetani—"Basi kwa kuwa watoto wana nyama na damu, Yeye pia alishiriki katika ubinadamu wao, ili kwa kifo chake, apate kumwangamiza huyo mwenye nguvu za mauti, yaani, Shetani"—Ebr. 2:14.

Tangu mwanzo wetu, shetani amekuwa akishurutisha kizazi chetu kuvuna mazao ya maradhi, maumivu, na kuharibika. Watu wa Mungu mara nyingi hudanganywa na adui hadi kukubali magonjwa kama sehemu yao badala ya kutafuta afya na ukombozi.

Upatanisho wa Kristo ulifunika Maradhi Yetu

Mojawapo ya sababu za kuja kwa Kristo ilikuwa kuwakomboa watu kutoka katika uongo na utawala wa shetani ikiwemo maradhi ya kiakili na kimwili. Yesu alituokoa kutoka kwa maradhi na dhambi zetu: "...*Lakini alitobolewa kwa ajili ya makosa yetu, alichubuliwa kwa maovu yetu, adhabu iliyotuletea sisi amani ilikuwa juu yake, na kwa majeraha yake sisi tumepona*"—Isa 53:5.

Utakumbuka kuwa Mungu alimwambia Musa atengeneze nyoka wa shaba kama aina ya Kristo (Hesabu 21:8-9) ili kuwaokoa watu kutoka kwa mauti. Iwapo uponyaji wa mwili haupati-kani, kwa nini Wanawaisraeli waliokuwa wakifa walihitajika kumtazama nyoka wa shaba ili wai-shi —(uponyaji wa mwili). Kama ilivyoondolewa laana yao kwa kumtazama nyoka, ndivyo inavyoondolewa laana yetu kwa kumtazama Kristo aliyeinuliwa.

Kifo cha Yesu kilitupatia wokovu na uponyaji: "*akusamehe dhambi zako zote na kuponya magonjwa yako yote, aukomboa uhai wako na kaburi, na kukuvika taji ya upendo na huruma...*" Zab. 103:3-4. Uponyaji ni dhihirisho la Upatanisho wa Kristo: "*Mwenyewe alitwaa udhaifu wetu na alichukua magonjwa yetu.*" —Math 8:17.

Petro anasema hivi kuhusu kifo cha Yesu: "*Yeye mwenyewe alizichukua dhambi zetu katika mwili wake, juu ya mti, ili kwamba, tukiwa wafu kwa mambo ya dhambi, tupate kuishi katika haki. Kwa kupigwa kwake, ninyi mmeponywa*"—1 Pet. 2:24. Kumbuka ushuhuda wa Petro juu ya upako wa Yesu wa uponyaji kakia Matendo 10:38: "*Jinsi Mungu alivyomtia Yesu wa Nazareti mafuta katika Roho Mtakatifu na jinsi alivyokwenda huku na huko akitenda mema na kuponya wote waliokuwa wameonewa na nguvu za Shetani, kwa sababu Mungu alikuwa pamoja naye.*"

Uponyaji kaika Agano Jipyä

Yesu alihudumia wagonjwa: "*Yesu akapita katika Galilaya yote, akifundisha katika misinagogi yao, akihubiri Habari Njema za Ufalme wa Mungu, akiponya kila ugonjwa na kila aina ya maradhi mionganoni mwa watu..*" —Math 4:23. Tafakari yafuatayo:

- 20% ya jumbe zote kwenye Injili ni juu ya uponyaji.
- Maandiko 41 katika Injili yanazungumzia uponyaji uliofanywa na Yesu
- Mara 19 Bibilia inaelezea idadi ya watu walioponywa na Yesu.
- Yesu aliwatuma wanafunzi wake kuponya (Luka 9:1-2 na 10:1, 9).
- Yesu aliaagiza wanafunzi wake kuponya (Mark 16:15-18).

Kwa nini Yesu Aliponya?

1. Kutimiza unabii na kushuhudia Ufalme ujao wa Mungu (Math. 8:16-17)
2. Kuthibitisha yeye alikuwa Masihi (Matendo 2:22-24)
3. Kudhihirisha uwezo wake kusamehe dhambi (Math 9:1-8)
4. Kuonyesha kazi za Mungu (Yoh 9:13-25)
5. Kumtukuza Mungu (Yohn 11:4)
6. Kuwaleta watu kwenye imani (Yoh 20:30-31)
7. Kwa ajili ya huruma na uendo wake kwa watu (Math 20:34)

Je Uponyaji ni Kwa Wote?

Je wote huponywa? “La.” Je Yesu alikufa kuokoa wenyewe dhambi wote? “Ndio.” Kila mwenye dhambi ana haki ya kuokolewa lakini si wote wanaokoka. Kadhalika na uponyaji wa mwili, kupokea kipawa sio jambo la lazima bali ni hiari ya mtu mhitaji. Kuna watu wengi wagonjwa ambao hawajui wala kuamini kuwa ni haki yao kuponywa.

Miili yetu ni Hekalu la Mungu

“*Je, hamjui ya kwamba miili yenu ni hekalu la Roho Mtakatifu, akaaye ndani yenu, ambaye mmepewa na Mungu? Ninyi si mali yenu wenyewe, kwa maana mmenu-nuliwa kwa gharama. Kwa hiyo mtukuzeni Mungu katika miili yenu na katika roho zenu ambazo ni mali ya Mungu.*”—1 Kor. 6:19-20. Mwili wako ni jengo takatifu la Mungu, ndio sehemu muhimu sana duniani anapotaka kuishi Mungu. Tunapobatizwa tunawekwa wakfu kwa Mungu na kusudi lake. Baadaye tunaachilia mawazo maovu yaangie na kuishi ndani yetu hata kusababisha maradhi. Lazima tujue kuwa kila wakatimiili yetu ni mali ya Mungu na inatupasa tufanye kila jambo kwa utukufu wake (Warum 12:1).

Uponyaji na Miujiza

Uponyaji wa kimwili ni zaidi ya kurudi uhai katika viungo vinavyougu na kuondoa maumivu. Uponyaji huchukua muda – wakati mwingine haraka na mwingine polepole. Ili uponyaji ukamilike, wakati mwingine inabidi kufanyike awamu kadha za maombi. Wakati mwingine muujiza unafanyika kwa haraka. . Wale wanaotafuta uponyaji hutaka muujiza – kuponywa mara hiyo papo hapo lakini Mungu aweza kutumia mwelekeo wa uponyaji wa majira kidogo kila siku mpaka kufikia ukamilifu.

Ni rahisi kwa mtu kuhifadhi uponyaji wake kuliko kutafuta uponyaji. Pindi imani ya uponyaji ipatikanapo na kanuni zake kueleweka, tusitarajie kuugua. Mungu ali-

powatoa Waisraeli kutoka Misri(milioni 5-6) “*hakuwepo mdhaifu hata mmoja kati yao*”(Zab 105.37) uponyaji timilifu hudumu kadri tunvyomsongelea Mungu.

Uponyaji na Dawa

Wengine husema “Kama ni mapenzi ya Mungu kuniponya, kuna haja gani kutumia dawa na madaktari” Ni kweli kuwa Isaya alimwambia Hezekia achukue matunda ya mtini na kuyaweka kwenye jipu (2 Fal 20:7), lakini pia tunda la mtini halikumponya. Hata hivyo aya ya 1 yatujulisha kuwa Hezekia alikuwa na “ugonjwa wa kufisha”, aya ya 5 yatuelekeza kuwa Mungu alisema “nitakuponya”. Kama Yesu alivyochukua udongo akampaka kipofu machoni, twajua kuwa udongo haukuleta uponyaji maana alimwamuru akanawe uso.hakuna kisa kingine ambapo udongo ulitumika kama dawa ya kuponya upofu. Badala yake alichanganya mate na udongo kama tendo la kuttii kwa Yule kipofu(Yoh 9:6). Kutii kwake ilikuwa ishara ya imani. Kisa cha Naamani (2 Fal 5:1-27) aliyedhani maagizo ya kwenda kujitosa Yordani mara saba (aya ya 10 – kwa uponyaji wake) ilikuwa ni kitendo cha kumdunisha/dharau. Sawa na Yule kipofu, wote walitii na kupokea Baraka ya uponyaji.

Pia imenakilwa na Timotheo “mvinyo kidogo” (1 Tim. 5:23) ulipendekezwa kwa ajili ya maumivu ya tumbo. Hivyo basi matumizi ya dawa chini ya maagizo yafaayo ni sawa kwetu.

Yafikirie maandiko yafuatayo kuhusu matumizi ya dawa na kuwaona madaktari:

1. “*hakuna dawa ya kidonda chako, wewe hutapona*”—Yer. 30:13.
2. “*Lakini umetumia dawa nyingi bila mafanikio, huwezi kupona. ...*”—Yer. 46:11.
3. “*...ninyi ni matabibu wasiofaa kitu, ninyi nyote!*”—Ayu 13:4.
4. “*Asa alipatwa na ugonjwa kwenye miguu yake. Ingawa ugonjwa wake ulimzidia sana, hata katika kuugua kwake hakutafuta msaada kutoka kwa BWANA bali kwa matabibu tu*”—2 Nya. 16:12.
5. “*Hapo palikuwa na mwanamke aliyekuwa amesumbuliwa na tatizo la kutokwa damu kwa miaka kumi na miwili. Mwanamke huyu alikuwa ameteseka sana kwa mikono ya matabibu wengi na kutumia kila kitu alichokuwa nacho lakini badala ya kupona hali yake ilizidi kuwa mbaya ...*”—Mark 5:25-26.

Mungu amewapa madaktari busara na elimu na kuumba vitu ambavyo hutumiwa kutengeneza madawa ambayo madaktari hutumia kutibu maradhi. Ijapokuwa madaktari wana ujuzi wa kusaidia katika matukio ya ajali, kuzama au dharura ambapo mtu hawezi kujisaidia, yapasa ikumbukwe kujwa Mungu ndiye anayeponya. Kutumia dawa na madaktari sio dhambi na inakubalika na Mungu lakini sio njia ya pekee wala mapenzi timilifu ya Mungu. Kumuona daktari ni muhimu hadi imani ifikie upeo kwa muumini kupokea uponyaji wake kutoka kwa Mungu.

Mateso ya Ukombozi?

Je maradhi ni mapenzi ya Mungu? La, hasha! Maradhi hayatoki kwa Mungu, huja tu kama majaribu yanavyoruhusiwa kuja kwetu. Mungu anaweza kuruhusu maradhi kuja kama alivofanya kwa Ayubu lakini hatumi maradhi. Iwapo maradhi ni Baraka na mapenzi ya Mungu, basi ni dhambi na kinyume cha mapenzi ya Mungu kuombea uponyaji.

Kuna tofauti kati ya (1) ugonjwa na kuugua, na (2)majaribu, mtihani, adhabu, kurudiwa, mateso, na mashaka.Mungu anaahidi kuwa tutakumbwa na mashaka, taabu, majaribu, mateso, na usumbufu (Ebr. 11:37-40; 1 Pet. 4:12; Yohn 16:33; Mat 14:22; 2 Kor. 1:6; Zab 34:19; 2 Tim. 3:12 na 4:5)—kutakasa nafsi, kukuza utu wa kiroho na uhusiano wetu na Mungu. Hii si sawa na maradhi au udhaifu.

Wakati mwingine Mungu hutumia maradhi na ugonjwa kutuelekeza kiroho, lakini hasababishi maradhi haya kutujia wala sio kusudi lake kuyatumia kutukuza sisi kiroho. Hata hivyo kuna uhusiano kati ya dhambi na maradhi, na wakati mwingine Mungu hatatuponya mpaka tuachane na dhambi zetu(Luka 5:20 na 7:47-48; Yak. 4:14-16 na Zab 66:18).

Tazama aina ya usumbufu uliotajwa katika maandiko yafuatayo. Yote hayaambatani na maradhi (2 Kor. 6:4-5, 11:23-28 na 12:10-11):

masaibu	mahitaji	matatizo	viboko
kifungo	vurugu	kazi	kukesha
uchovu	kufunga	maumivu ya mwili	
uchi	njaa	kiu	kuweweseka
maradhi	kuzomewa	mateso	
mapigano	kupigwa mawe	kuzama	
wezi	nyikani	ndugu bandia	uchovu
baridi	uvumilivu		
mateso	shida za baharini	kuteswa na jamaa zako	

Neno “mateso” limeandikwa mara 54 katika Agano Jipyä na hujumuisha mateso, usumbufu, njaa au hukumu ya mwisho lakini sio maradhi. Neno “sumbuka” limeandikwa mara 65 katika Agano Jipyä ambapo ni mara moja tu ambapo linazungumzia ugonjwa ambaao umesababishwa na shambulizi la kishetani sio ugonjwa wa kawaida. Kwa nini basi tussumbuke?

- Kukuza na kujaribu imani yetu Yak. 1:24
- Kubadili uasi na dhambi 1 Kor. 11:30; Yak. 5:13-15
- Kujifunza utiifu Ebr. 5:8
- Kukuza unyenyekevu 2 Kor. 12:7 (Mwiba wa Paulo)
- Kumtukuza Mungu 1 Pet. 4:13-14

Tazama tofauti iliyoko hapa: (1) Yak. 5:13, “*Je, mtu ye yote mionganini mwenu amepatwa na taabu? Basi inampasa aombe.*,” kasha inafuatwa na, (2) Yak. 5:14, “*Je, kuna ye yote mionganini mwenu aliye mgonjwa? Basi inampasa awaite wazee wa kanisa wamwombee na kumpaka mafuta kwa Jina la Bwana.*” Yakobo anaeleza tofauti ya ugonjwa na kupatwa na taabu.

Mwiba wa Paulo mwilini haujazungumziwa katika Bibilia nzima isipokuwa kama mfano. Kwengineko katika Bibilia neno mwiba linapotumika tunaona mwiba wenyewe ukitajwa. Katika Hesabu 33:55, “*Musa aliwaelekeza Wanawaisraeli kabla ya kuingia katika mji wa Kanani, Lakini kama hamkuwafukuza wenyehi wakao katika nchi hiyo, wale mtakaowaruhusu wabaki watakuwa kama miiba kwenye macho yenu na miiba kwenu kila upande. Watawasumbua katika nchi mtakayoishi.*” ” Mwiba huu utakuwa usumbufu katika nchi mtakayoishi- usumbufu wa kila mara. Paulo anaeleza kuwa malaika wa shetani alimtesa. Mwiba wa Paulo haukuwa maradhi.

Twaweza kutarajia majaribu na mateso ya kila aina Mungu anapojiaribu imani yetu na kutukuza katika mwendo wetu naye. Lakini hatufai kufikiria kuwa maradhi ni mapenzi ya Mungu au kuyakubali kama chombo cha ukombozi. Yapasa tuwe waangalifu tunapo-

muombea mtu aliye majaribuni au kwenye mateso. Iwapo majaribu au mateso yanatekeleza kusudi la Mungu wakati huo nasi tuombe yakome itakuwa tunakwenda kinyume na mpenzi ya Mungu.

Ni vigumu kutambua tofauti kati ya majaribu na mateso yatokanayo na yafuatayo:

- Maisha ya ulimwengu yenyе uasi kwa wale wasiomjua Kristo
- Dhambi na uasi kwale wanaomjua Kristo
- Laana na athari za vizazi vilivyotangulia
- Hofu na utovu wa imani kwa wale wanaomjua Kristo
- Majaribu na Mateso ya wale wanaotembea na Kristo

Kuna tofauti za ndani ambazo zaweza kujulikana tu na wale walio na kipawa cha kupambanua roho au ufunuo. Kadri mnapoomba kwa Baba juu ya matukio ya maisha yako , Mungu atatoa jawabu na kubainisha ukweli ulipo.

Ponya Roho Kwanza

Mnamo 1976, Francis MacNutt aliandika kitabu kiitwacho “*Healing*” ambamo aliorodhesha aina nne za uponyaji: (1) Uponyaji wa Roho, (2) Uponyaji wa hisia na miyo iliyovunjika, (3) uponyaji kutokana na athari za giza, na (4) uponyaji wa miili yetu. Watu wengi huja na hitaji la kuponywa mwili kwanza kabla ya kutafuta uponyaji wa roho. Mungu anhusika na uponyaji wa roho(toba) na hufurahia uponyaji wa roho ndiposa mwili ufuatie. Kwanza tunatakasa chombo cha ndani(roho na nafsi) ndipo kuwe na nuru itakayoruhusu uhai wa Yesu kuingia mwilini kwetu. Pingamizi kubwa ya uponyaji ni pepo mchafu.

Kuna uhusiano unaobainika kati ya dhambi na ugonjwa na mara nyingi Bwana hatuponyi maradhi mpaka tutubu (Zab 66:18, Luka 5:20; Luka 7:47-48; Yak. 4:14-16;). Mungu hakuahidi kuharibu kazi za shetani iwapo tunazingatia matendo ya giza. Dhambi ambayo haijaungamwa huzua rehema za Mungu kutufikia. Kumbuka, “*Yeye afichaye dhambi zake hatafanikiwa, bali ye yote aziungamaye na kuziacha hupata rehema.*”—Mith. 28:13.

Ugonjwa ni “roho ya maradhi”. Ukiponywa ndani ya nafsi yako hata mwili wako utapona. Shida yote iko inasababishwa na usafi au uchafu wa roho. Uponyaji hugusa maeneo matatu: roho, nafsi na mwili. Jua kuwa mwili wako huathiriwa na roho yako (“*Mpenzi, naomba ufanikiwe katika mambo yote na kuwa na afya yako kama vile roho yako ifanikiwavyo*”—3 John 2). Huwezi kupokea uponyaji wa mwili kabla ya kupokea uponyaji wa roho.

Uhusiano kati ya Maradhi na Dhambi

Tazama hatua ya dhambi na maradhi katika maandiko yafuatayo. “zakusamehe dhambi zako zote na kuponya magonjwa yako yote,”.(Zab 103:3) and “*naomba ufanikiwe katika mambo yote na kuwa na afya yako kama vile roho yako ifanikiwavyo*”. (3 Yohn 2). Kuna uhusiano kati ya maradhi na dhambi. Maradhi yote ni matokeo ya:

- a)   kutengwa na Mungu (uasi)
- b)   kutengwa kwa nafsi (kujichukia)
- c)   kutengwa na wengine (kutosamehe, hasira, majeraha)

Utafiti waonyesha kuwa 80% ya magonjwa yanaathiri akili, yaani hutokana na mawazo, hisia na matatizo katika roho zetu wala sio magonjwa yenyewe. Mwili unaitikia hali iliyoko kwenye nafsi na roho. Adui huleta yafuatayao:

kujichukia	kutosamehe	hofu
hukumu	chuki	kiwewe
kujikataa	machungu	wasiwas
hofu ya kukataliwa	hasira	kujisukuma
kujikana	maudhi	kujipenda
kujihukumu	farakano kwenye jamii	
kujidunisha		

miili yetu nayo inaitikia na chembe za damu zinaanza kuugua. Chembe zinazozua maradhi zinaharibika na hivyo basi wewe unaanza kuwa mgonjwa. Unapohisi au kusema mambo yaliyo hapo juu, roho ya kuugua inapata kibali cha kuingia ndani yako. Roho hii inaanza kuumiza mwili mpaka uishie kuwa na maradhi yafuatayo:

mizio	kuzimia
ugonjwa moyo, mshipa	kifafa
kasi ya damu	kisukari
kuvunda kwa damu	saratani
Kuvunjika mifupa	

Utengano unapoponywa (yaani kujichukia, kutosamehe, kujikataa) chembe chembe za damu zinazopigana na maradhi huanza kufanya kazi kama zilivyokusudiwa. Ili kujifunza zaidi, tazama: Henry W. Wright A More Excellent Way, Be in Health, ISBN 0-9678059-2-9.

Uponyaji Kanisani

Kuna aina mbili za uponyaji kanisani: (1) huduma inayofanywa na wachache wenye vipawa na (2) uponyaji unaofanywa kanisa zima kwenye ibada za uponyaji au vippindi vyaa huduma baada ya ibada.

Huduma ya Uponyaji

Fuata hatua zifuatazo kuanzisha huduma ya uponyaji kanisani:

1. **Mfano** – kuwa na vippindi na kanuni za uponyaji kwa kuzoea kuhubiri na kufundisha juu ya uponyaji ili uongozi na washirika wawe na uzoefu wa kuponya na kukuza imani katika huduma hii ya uponyaji.
2. **Fundisha** na kutia hima ushirika kuhusika na uponyaji katika mafundisho na mahubiri ukitumia wahuduma waalikwa wenye vipawa vyaa kufundisha na kutoa mifano ya uponyaji.

3. **Tambua** walio na vipaji vyta uponyaji na wale wanaotamani kujifunza, kuponya na kuendeleza vipaji vyao.
4. **Funza** na kuwapa vifaa vikundi vyta huduma chini ya viongozi muafaka.
5. **Tuma** vikundi vyta huduma kwenye maeneo kila juma ili waweze kuimarisha huduma yao.
6. **Wape** wahuduma nafasi ya kukuza vipaji na uwajibikaji.
7. **Rudia hatua hizi** na vikundi vipya vinapojiunga na huduma ya uponyaji

Tazama kitabu: *How to Have a Healing Ministry in Any Church*, na C. Peter Wagner (kinapatikana kuititia Amazon.com)

Ibada za Uponyaji Kanisani

Kuna upako mkuu ndani ya ibada zilizopangwa maalum kwa ajili ya uponyaji kuliko katika maombi ya mtu binafsi nyumbani. Kuna aina sita ya matukio ambamo Mungu huponya kwenye ibada hizi:

1. kwenye ibada ya sifa na kuabudu
2. watu wanaposhuhudia uponyaji kwenye mikutano au filamu za video
3. watafutaji wanapopumzika katika roho
4. katika maneno ya utambuzi
5. kiongozi anapoombea kundi zima
6. watafutaji wanapoombewa na kundi la waombezi wa huduma ya ukombozi

Tambua matukio matatu ya hapo juu ni matendo ya neema ya Mungu pasipo nguvu za mwanadamu kuhusika. Uponyaji huu ni bora kwa kuwa Mungu pekee hupokea utukufu. Tukio la mwisho peke yake ndilo linalohusisha kuwekewa mikono. Mungu huitikia sifa, ibada na imani. Kila ibada ya uponyaji yapasa kuanza na kipindi cha sifa na ibada.

Iwapo kundi halijafundishwa juu ya huduma ya uponyaji, mafundisho ya maandiko yapaswa kufanya kabla ya huduma kuanza ili watu wafahamu haki zao za uponyaji kutokana na upatanisho wa Kristo. Pia yafaa kujenga imani kwenye maandiko na mifano ya uponyaji na namna ambavyo Mungu huponya. Shuhuda na filamu za video zaweza kutumika iwapo zinapatikana.

Kabla ya mkutano mchungaji aamue iwapo atafanya maombi yote au atasaidiwa na kundi la waombezi. Hata hivyo ieleweke kuwa mchungaji anapofanya maombi yote anaweza kuzuia wengine walio na kipaji cha uponyaji kukitumia.

Maneno ya Utambuzi

Neno la utambuzi ni ufunuo unaotolewa na Roho Mtakatifu. Paulo alipokeamaneno haya ya utambuzi kuititia ufunuo (1 Kor. 2:12-13). Roho Mtakatifu hutoa ufunuo kuhusu haja ya mhitaji ya uponyaji.. hii ni ishara kuwa Mungu anataka kumponya mtu huyo. Uponyaji huu hutimilika 100% kwenye matukio haya.

Kufuata mapenzi ya Mungu hukuza imani ya uponyaji kwa mhitaji na muombezi. Maneno ya utambuzi huja ifuatavyo:

1. hisia – maumivu, uchungu msukumo
2. kuona – taswira ya eneo la mwili
3. kusoma – kuona kwenye mawazo neno lililojiandika kwenye uso/kipaji
4. Mawazo – hali ya kuwaza (akilini) mtu ana hali fulani
5. Maneno – katika kuomba au kuongea na mtu, mara maneno yanakuja kinywani juu ya hali ya mtu unayemuombea
6. Ndoto – kumuona mtu kwenye shida fulani ndotoni
7. Maono – kuwa na maono unapotulia kana kwamba unaota

Pindi mtu mwenye hali iliyotambuliwa anapojoitokeza, aombewe alipo au aletwe mbele ya mikutano.

Hofu ya kufanya makosa ni pingamizi ya maneno ya utambuzi. Kuuliza maswali kwa mfanano: “Kuna mtu anaumwa na mkono” kuliko kusema: “Mungu ameniambia kuna mtu mwenye maumivu mkononi” ni rahisi kwa kumtambua aliyekusudiwa na neno la utambuzi. Mara nyingi maneno ya utambuzi huwajia washirika walio na kipawa hiki kwa hivyo ni sawa kuuliza katika ibada kama kuna mtu aliye na “neno la utambuzi”.

Watu wengine wana kipawa cha utambuzi kinachoweza kutumika kuwavutia watu kwa Kristo. “maneno” yapokewayo mtaani au sokoni yanaweza kuhusisha hali ya muuzaji au mhudumu bila ya kuandamana na uponyaji wa mwili. Yanaposemwa maneno haya mtu hutambua kuwa yamesemwa kwa kusudi la Mungu ili apate kuokoka

Ombi la Uponyaji kwa Kumwekea Mtu Mkono

1. Anza na Mahojiano- Uliza maswali yafuatayo:

- Jina lako ni nani?
- Unataka kuombewa kwa jambo gani?
- Je umekuwa na hali hii kwa muda gani?
- Unajua sababu ya shida hii?
- Je umetafuta ushauri wa daktari, uchunguzi wake ulisema shida ni nini?
- Ninin kilichokuwa kikifanyika maishani mwako hali hii ilipoanza?
- Je ulikuwa na tukio la taharuki au kiwewe hali hii ilipoanza?

Mahojiano yawe mafupi dakika 2-3, usichukue muda mrefu kuzungumzia ishara za shida kwani huondoa imani.

2. Utambuzi wa shida – iwapo unaelewa chanzo na sababu ya hali uliyohadithiwa, endelea na hatua ya 3, iwapo hujui usimuuilize mhitaji, omba Roho Mtakatifu akuonyeshe chanzo cha hali hii. Jiulize je ni shida ya kimwili (Yoh 5:5) au kiroho (Luka 13:11)?” katika jawabu mhitaji ameellezea ishara au hisia zake au kiini? Tambua iwapo inatokana na kutosamehe, hasira au dhambi za mhitaji?

3. Uchaguzi wa Maombi

- Mtie mafuta kichwani iwapo inakubalika.
- Ikitubalika ombi linapoendelea gusa eneo la maumivu, lakini kwanza muulize mhitaji ikiwa ni sawa. Wakati mwingine ni rahisi kumwambia mhitaji agues eneo la maumivu halafu wewe uweke mkono wako juu ya mkono wake
- Kwanza muulize **Roho Mtakatifu awepo**. Omba roho amshukie na kumhudumia mhitaji maana ni roho aponya.
- Omba ombi la **baraka**: “Nakubariki katika jina la Yesu, pokea Roho Mtakatifu, Yesu anakupenda na kukugusa sasa”
- Omba ombi la **kudai**: “Baba katika jina la Yesu, naomba umfungue macho mhitaji.”
- Omba ombi la **kuamrisha**“Katika Jina la Yesu , naamuru uvimbe huu kutoweka” au “Katika jina la Yesu maumivu yaishe, zungumzia sehemu iliyo na udhuru ipone”
- Omba kinyume cha roho ya **kuugua au udhaifu**: hii inafaa iwapo umeongozwa na Roho Mtakatifu.
- Wakati mwingine waweza kuhisi ni sawa kusitisha maombi
- Mara nyingi anza kwa kuombea mahitaji ya kiroho kabla kuombea mahitaji ya kimwili.
- Roho anapoanza kumgusa mhitaji, mtumainie Mungu kutoa siri zilizo ndani ya moyo wake (1Kor. 14:25).
- Omba ikiwa macho yako wazi ili uweze kuona kile Roho Mtakatifu anachofanya. Mwambie mhitaji atulie wala asiombe badala yake afunge macho nakumakinika kwa Yesu.

Kawaida katika kuombea uponyaji wa mwili, maombi ya kudai na kuamuru hutumika. Yapasa useme kwa uwazi unapoamuru.

4. **Kuingiliana na Kupokea Majibu**—hatua hii inahusisha kumuuliza maswali mhitaji ili uelewe kinachoendelea.

Unapamuona Roho Mtakatifu akimjia mtu, mshukuru Mungu na uulize uwepo wake uongezeke. (Mheshimu Mungu kwa kila anachofanya, naye atatenda mengi zaidi. Mshukuru kwa matendo yake.)

Baada ya dakika 2-3 za maombi, mhoji kwa kuuliza: “wajisikiaje sasa?” Je kuumwa kichwa kumisha? Kama bado kinagonga, omba tena na uulize swali hili tena. Yapasa kubaini kama kuna tofauti yoyote. Francis MacNutt huomba mara tatu. Muulize mhitaji kama anahisi uwepo wa Roho Mtakatifu (joto, kutekenywa); muulize “Je Mungu anaongea na wewe?” Watu wengi hujua vile roho anavyodhihi-rika ndani ya miili yao. Waweza kuwasaidia kuelewa iwapo hawajui. Maombi yawe mafupi kama ya Yesu yalivyokuwa. Ombi la dakika 20-30 laweza kuhitajika au uombe mara 2-3. Maumivu hutoweka kwanza, kisha mtu anaanza kutembea na mwishowe tofauti za hisia hudhihirika.

Wakati mwingine waweza kuona ushahidi wa Roho Mtakatifu kama vile kulia, kupepesa macho, baridi, joto, kutetemeka, uzito, kuanguka, amani, kicheko au hata kuonekana kama mlevi. Ishara hizi hubainisha uponyaji unafanyika.

Mhitaji akianza kulia, mpe muda hadi amalize, hii ni ishara uponyaji unaendelea kufanyika. Usitafute ishara, wengi huponywa pasipo na ishara za kuonekana

5. **Matendo ya Imani** -imani huongeza uponyaji. Waulize wafanye kitu amacho hawakuweza kufanya kabla ya kuombewa kwa mfano – kuinama, kutembea?
6. **Kuhitimisha Maombi**—uponyaji usipopatikana, usihubiri au kupeana ushauri. Mtie moyo mhitaji kuendelea kuomba huku akimngojea Mungu na kurudi wakati mwingine kwa maombi ya ziada. Mhitaji atahadharishwe kuwa anaweza kupata shambulizi baada ya kuponywa, hivyo basi awe tayari kukemea katika jina la Yesu. Kipindi hiki kiwe kifupi.

Maombi na Unabii

Kutoa unabii kwa wagonjwa kwenye maombi huleta matatizo mengi. Usifanye hivyo pasipo Roho Mtakatifu kukuelekeza. Pia usimhubirie mhitaji katikati ya maombi au baada ya maombi.

Mapenzi yako Yatendeke

Wakristo wanapaswa kujua ni mapenzi ya Mungu kuponya isipokuwa wakati am-bapo mtu ameishi kiasi cha miaka yake aliyopangiwa na Mungu.

Tunapoomba “mapenzi yako yatendeke” tunaweka jukumu la uponyaji kwa Mungu bila kuhukumika wasipopokea uponyaji. Kama hatujui mapenzi ya Mungu kwa mtu basi hakuna sababu ya kuwaombea uponyaji. Yafaa tuombe kwanza kujua mapenzi ya Mungu na punde tupatapo jawabu ndipo tuwaombee uponyaji. Tabu ya mtu haipo mbinguni, bali ipo hapa duniani.

Katika mafundisho ya Yesu ni nadra kupata swala la kuuliza “kama ni mapenzi yako” Yesu hakupendekeza kwa maneno yake wala matendo kuwa dhambi, maradhi au kifo ni mapenzi ya Mungu. Yapasa nyakati zote kujua kuwa uponyaji ni mapenzi ya Mungu. Yesu alimwambia Yule mtu aliyeugua ukoma: “ninataka takasika” - Math. 8:3.

Sala ya Bwana yasema, "... Baba yetu ultiye mbinguni, Jina lako litukuzwe. Ufalme wako uje. Mapenzi yako yafanyike hapa duniani kama huko mbinguni "—Mat. 6:9-10. Mapenzi ya Mungu mbinguni ni kutuponya na kuititia katika ufalme wake anatutakia hali hiyo hapa duniani kama huko mbinguni ambako hakuna maradhi wala usumbufu.

Mapendektezo ya Ziada

- Usimuombee mtu pasipo kujua upendo wa Mungu kwao.
- Muombe Mungu akupe upendo alio nao kwa mtu huyo.
- Ombo uweze kumuona huyo mtu kama vile Mungu anavyomuona.
- Kumbuka kwamba hauna jibu lolote wala si wewe uponyae.
- Mshirikishe upendo wa Mungu kwanza.
- Ombo na usifu kwanza.
- Muulize Mungu anataka kumponya vipi.
- Muulize kuhusu uhusiano wake na Mungu.

- Pitia sehemu inayozungumzia “**Pingamizi kwa Uponyaji.**” Tazama kama kuna lolote am-balo Mungu ananena na wewe kwenye sehemu hii.
- Tambua ni taswira gani ya Mungu walio nayo kwa kuwaliza juu ya mahusiano waliyo nayo na baba yao – je ni mkarimu, mwenye upendo au mkatili? Waonyeshe upendo, wasikize, waombee bila na kuwashauri. Kumbuka taswira ya Mungu si sawa na yako.

Waponyaji

Marko 16:15-18 na Yakobo 5:13-16 yapendekeza kuwa wanafunzi wote wameitwa ili kuombea uponyaji. Kwa swala la vipawa vya kiroho, 1 Kor. 12:9 inasoma “vipawa vya uponyaji”— hii inadhihirisha kuwa kuna aina zaidi ya moja ya vipawa vya uponyaji. Watu wengine watapata kuwa wana wepesi wa kuombea aina fulani ya uponyaji kuliko wengine. Kuna wale walio na karama ya kuponya magonjwa ya moyo na wengine kuweka huru waliotekwa na nguvu za giza. Wengine wana karama ya kuombea uponyaji wa ndani, hivyo basin i muhimu tutambue ni aina gani ya karama ya uponyaji tuliyo nayo.

Waponyaji (wenye karama ya uponyaji) wana sifa fulani zinazowatambulisha: pendo na huruma kwa wengine. Ili kuwa bomba la uponyaji wanahitaji kuwa na upendo thabiti, huruma na rehema. Huruma ni zaidi ya hisia, ni tendo la neema linalomfanya mtu kuugua na mwenzake (tazama - Math. 9:36, 14:14, 15:32 na 20:34; Marko 1:41, 5:19, 6:34, 8:2 na 9:22; Luka 7:13, 10:33 na 15:20).

Waponyaji wanapaswa kuwa na roho safi kabla ya kuwaombea wengine ili wakawe mfereji inayofaa kuitisha nuru na uhai wa Yesu kwa mtafutaji. Waponyaji makini huonyesha kuwa karibu na Mungu kwa kulitalii neno lake, kuomba na matendo ya utauwa. Huweza kumakinika kwqa Mungu kuliko nafsi zao wenyewe.

Pingamizi za Uponyaji

Sio wote wajao kuombewa uponyaji watapona. Yesu ameshinda maradhi lakini bado haya-jaondolewa duniani. Hii ni siri ya ufalme ambayo hatuwezi kuieleza ama kuithibiti. Shetani anata-futa kutukasirisha na kututia machungu kinyume cha Mungu kwa kuhakikisha kuwa hatuponywi ili atutenganishe na asili ya uponyaji. Utengano huwa chimbuko la uchungu, kutoamini na uasi mioyoni mwetu. Jawabu muafaka kwa swali la kwa nini uponyaji haupatikani ni: “ Sijui kwa nini hukuponywa; lakini inapasa tumwulize Mungu?”

Baadhi ya yafuatayo yaweza kuwa sababu ya uponyaji kutofanyika:

- Kutosamehe
- Hasira, uchungu
- Kutoshughulikia uponyaji wa ndani kwanza
- Kuwa chini ya laana
- Atahari za Ukoo/Vizazi
- Kuhusika katika ibada ya shetani/ushetani
- Kutokuwa na haja na uponyaji kwa dhati
- Kutokuamini kuwa Mungu anaweza kuponya leo
- hofu
- hukumu na dhambi ambayo haijaungamwa
- uasi
- viapo ambavyo hayajavunjwa

- vifungo nafsi visivyo vya kiungu
- imani kuwa mateso ni sehemu ya ukombozi
- dhambi maishani
- kuwepo kwa pepo au utesi
- hisia za kutokuwa na thamani
- taswira mbaya ya Mungu
- kutoelewa kuwa kifo cha Yesu kilikamilisha upatanisho kwa maradhi na dhambi zetu
- dhambi za wengine dhidi yetu zinazohitaji uponyaji wa kumukumbu
- kutotambua maradhi sawa
- kuombea ishara badala ya kiini cha ishara hizo
- utovu wa imani/kutoamini
- nguvu zisizotosha
- kutoshukuru
- kukiri kusikolingana na uponyaji unaohitajika
- dhana kuwa Mungu anaponya kwa kutumia madawa/madaktari pekee
- kuzingatia chombo cha uponyaji badala ya Mungu
- kutafuta muujiza wa papo hapo
- kuzingatia ishara za maradhi na kuanza kuzikubali kwa misingi ya hisia badala ya kuamini neno la Mungu

Mbona Wengine hupoteza uponyaji wao?

Baadhi ya wale wasiohifadhi uponyaji wao huwa ni kwa sababu ya kutozingatia na kuendelea na mafundisho. Wengine wanayarudia maisha na mazingira ya kale na kupoteza imani yao iliwaleta uponyaji. Utovu wa shukrani, kutokukuza roho kunafanya mbegu iliyopandwa kusinyaa na kukosa kina. (Math. 13:6 na 26). Wengine huvunja maagano waliofanya na Mungu, kuingia na tashwisi, kurudi nyuma katika amani na kutotembea katika nuru. Uponyaji mwingine huhitaji muda na imani ili kukamilika katika kutii. Kuna baadhi ambao wanatafuta suluhihisho la haraka kwa mwili na kusahau kuwa kusudi la Mungu la uponyaji ni kuleta utakaso.

Kutoponywa kwa wengine kunaweza kusababishwa na utafyamlo na kutozingatia masharti ya kukuza afya bora. Mtu asipotunza afya yake huwa anavunja kanuni zilizowekwa na licha ya hilo atake uponyaji wa Mungu, yafaa akumbuke kuwa kukiuka kanuni za afya ni kuasi sheria ya Mungu. Hivyo basi kila mtu yampasa azingatie lishe bora, kula kiasi ili asiangukie maradhi kama kisukari, uzito kupita kiasi, maumivu ya tumbo n.k. am-bayo yanaweza kuzuia uponyaji kukamilika.

Baada ya Mungu kujitambulisha kama Jehova-Rapha mponyaji wetu, masharti ya-liwekwa ili watu wawewe kuwajibika kwa uponyaji na afya yao. Kuna nyakati ambapo wagunjwa wasiojua namna ya kutumia lishe bora na maelekezo mengine wanahitaji ushauri wa msomi aliye na ujuzi huo. Baraka inayotafutwa huja kupitia kuzingatia ushauri huo.

Vifaa

1. F. F. Bosworth, *Christ The Healer* (Revell Publ., 1973). ISBN 0-8007-5124-8.
2. Morton Kelsey, *Healing & Christianity* (1995). ISBN 0-8066-2776-X.
3. Jonathan Graf, *HEALING: The Three Great Classics of Divine Healing*, (Christina Publications, 3825 Hartzdale Drive, Camp Hill, PA 17011). ISBN 0-87509-491-0 1992.
4. Agnes Sanford, *The Healing Light* (1972)
5. John Wimber, *Power Healing* (Harper & Row, 1987). ISBN 0-06-069533-1.
6. Francis MacNutt, *Healing* (1974). ISBN 0-87793-074-0.
7. Francis MacNutt, *Power to Heal* (Ava Maria Press, 1977). ISBN 0-87793-133-X.
8. Francis MacNutt, *Prayer That Heals* (Ava Maria Press, 1981). ISBN 0-37793-219-0.
9. Barbara Shlemon, *Healing Prayer*, (Ava Maria Press, 1975).

Uponyaji katika Agano Jipyä (inajumuisha uponyaji wa mwili na kuwekwa huru kutoka kwa roho za giza)— Baadhi ya matukio ya uponyaji yamenakiliwa katika Injili zaidi ya moja, kwa hivyo Injili ya kwanza ambamo imenakiliwa ndiyo iliyoorodheshwa.

Mathayo	4:23; 8:2-3, 5-6, 14-15, 16, 28-32; 9:2, 18-19, 20-22, 23-25, 27, 32-33, 35; 12:10, 13, 15, 22; 13:58; 14:14, 35-36; 15:22-28, 30-31; 17:14-18; 19:2; 20:30-34; 21:14
Marko	1:34; 7:32-35; 8:22-24
Luka	5:15; 7:14-15; 8:2; 13:11-13, 32; 14:1-4; 17:12-14; 22:50-51
Yohana	4:46-51; 5:8-9; 9:1; 11:43-44
Matendo	3:1-9; 5:16; 9:1-9, 32-35, 38-41; 14:8-9; 28:3-9.